

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12[—] pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

SZENTHÁROMSÁGVASÁRNP

Pünkösöd után alkalmunk nyílik arra, hogy református keresztyén ünnepeink felett áttekintést tartunk.

Kiindulópontunk legyen az a megállapítás, hogy mi kizárólag a Szentháromság egy igaz Isten tiszteletére tartunk ünnepeket s minden mi ünnepszenteleink feltétlen bizonyossággal a Szentírásban gyökeresnek.

Ünnepeinket három csoportra osztjuk. Az első csoportba tartozik az ötvenkét vasárnap, a Teremtő Atya tiszteletére. Ez a legrégebb eredetű ünnep. Beletartozik a világteremtés oekonomiájába s annak megtartására maga „a hetedik napon megpihenő” Isten adott örök példát. Nem szabad elfelednünk, hogy a vasárnapnál magasabb rendű ünnepünk nincsen s annak örök ragyogását többi ünnepeink el nem homályosíthatják.

A második ünnepsorozatba tartoznak az Isten Fiára vonatkozó napok: advent karácsonnyal; virágvasárnap nagypéntekkel és húsvétal; végül áldozóesütörtök fejezi be ezt a csoportot.

A harmadik csoportba egyetlenegy ünnepünk tartozik: a pünkösöd, a Szentlélek Isten tiszteletére. Sajnos; ez a nap igen egyedülálló. Idő sincs rá, hogy méltóképpen előkészíttessék; az utána jövő napokat és heteket vagy vasárnapokat sem igen lehet arra felhasználni, hogy a pünkösöd jeles napjának tanulságait elmélyítsük. Ez a magyarázata annak, hogy a Szentlélek Istenről a hívők átlaga keveset tud, áldásaival kevésbé törődik s a pünkösöd megszentelésekor például már az Anyaszentegyház megalapításáról szó alig esik.

Az eddig elmondottakból megállapíthatjuk, hogy minden okunk meg volna arra, hogy pünkösöd után a Szentháromságvasárnapról méltóképpen megemlékezzünk. Sajnos, ez a nap is osztályrész az abban a méltatlan és mostoha elbánásban, amelyben pünkösöd ünnepének része van. Legtöbb helyen meg sem emlékeznek róla s igehirdetés szempontjából az egyik legdrágább alkalmat eltékozzolják.

Álljunk meg tehát ennél a szép dátumnál. Csenedesedjenek meg gondolataink. Pihenjen meg a

lelkünk. Üdítsük fel tudásunkat s hitünket a Szentháromság egy igaz Isten felől.

Tudjuk, hogy az Apostoli Hitvallás három részre tagozódik, úgy tárja elénk Istennek ama kijelentését, hogy Ő lényegében egy, személyében három: Atya, Fiú, Szentlélek. Maga ez az ősi hitvallás is elkötelezi az igehirdetőket, hogy a Szentháromságról szóljanak a gyülekezetben s pünkösöd után nem is lehetne helytállóbb igehirdetési anyagra gondolni szószéken és bibliakörökben, mint az Apostoli Hitvallás végigtárgyalására. — Ugyanerre kötelez bennünket lelkészeket és lekipásztorokat a Heidelbergi Káté rendszeres magyarázata is.

Mi sokszor szólunk istentiszteleteink közben az Atyáról is, a Fiúról is és ilyenkor pünkösöd táján bizonyára a Szentlélekről is. De vajjon nem lesznek-e ezek a bizonyágtételek mozaikszerűek? Nincsen-e szükség a bizonyágtételek erőteljes és határozott összefogására? Ezzel az összefogással nem lenne-é öntudatosabb a hitünk, viharállóbb szent meggyőződésünk?

A Szentháromságról szóló tanítás az Ószövetségben még fátyol alatt van. De nyilván megsejtjük ezt pl. a 33. zsoltár 6. versében, ahol ezt olvassuk: „Az Úr szavára lettek az eget és szájának leheltére minden seregök.” A 110. zsoltár első versében is történik erre allúzió: „Monda az Úr az én uramnak: Ül az én jobbomon, amíg ellenségeidet számolygul vetem a te lábaid alá.” Némelyek szerint az Ézsaiás könyve 6:3-ban olvasható háromszoros „Szent-szent-szent” felkiáltást is ide lehet vonatkoztatni.

Az Újszövetség már világosan kijelenti és körvonalazza a Szentháromságról szóló tanítást. Jézus megkeresztelésénél, Máté ev. 3:16—17. előterjesztése szerint, együtt látjuk a három isteni személy kijelentését. Az Atya szótartot intéz: „Ez az én szerelmes fiam...” A Fiú szemelláthatólag ott áll a Jordán vizében és a Szentlélek mint fehér galamb száll alá Óréa. Maga Jézus foglalja össze ezt a hittételt, a keresztséget elrendelő szavaiban; Máté ev. 28:19-ben olvassuk s lelkünkben állandóan visszhangzik ez a szó: „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká

minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében." Vegyük figyelembe még Jézusunk legnagyobb bizonyoságtévőjének, Pál apostolnak szavait; tudjuk, ez a szó nála gyakran megismétlődik: „Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme, és az Istennek szeretete, és a Szent Léleknek közössége mindnyájatokkal” (II. Kor. 13: 13).

Megszólalnak a többi újszövetségi bizonyoságtévők is. Péter ajkáról így csendül a szó: „Akik ki vannak választva, az Atya Isten eleve rendelése szerint, a Lélek megszentelésében...” (I. Pét. 1: 3). János ajka által is ugyanez az isteni kijelentés szól: „Mert hárman vannak, akik bizonyoságot tesznek a mennyben, az Atya, az Ige és a Szent Lélek: és ez a három egy” (I. Ján. 5: 7).

A Szentháromságról szóló tan, tudjuk, sokak számára botránkyó volt. Már az őskereszténység első századaiban is; majd a reformáció korában újra felüti fejét a megdöbbentő tévtanítás: az anti-trinitáriánizmus.

Pedig ez a bibliai tanítás egészen világos. Isten az Atya teremt; de egyben Ő az üdv értelmi szerzője is. Jézus a történelmi személy, az üdv megvalósítója; akinek azonban a János ev. bizonyosága szerint a világ megteremtésében is osztályrésze volt. A Szentlélek, aki bennünk realizálja az üdvöt s Jézusunk felől bizonyoságot tesz. Egy emlékezetes böles megállapítás szerint az Atya: Isten az örökkévalóságban; a Fiú: Isten a történelemben; a Szentlélek: Isten a szívemben. A Szentháromságról szóló tanítás nem azt a kérdést akarja kimeríteni, hogy kicsoda az Isten, hanem hogyan munkálkodik az Isten? Senki sem ismerheti meg Istent Jézus Krisztus nélkül; és senki sem ismerheti meg Jézust a Lélek benső bizonyoságtétele nélkül. A Szentháromságban a személy szó a tevékenység önállóságát jelenti.

Ez mind világos és megérthető. Egy nagy hit-tudós megállapítása szerint a Szentháromság három személye számunkra nem titok, mert hiszen ez a kijelentés tárgya. Emberi értelem számára az a titok, hogy az Örökkévaló egy igaz Isten, a maga benső oekonomiájában, hogyan végzi el ezt a hármas munkamegosztást.

A Szentháromságról szóló isteni kijelentés hozzátartozik a kereszténység lényegéhez: ez az istenismeret útja, az Isten Országá megépülésének előfeltétele. Számunkra ez a tudomány nem merengésre való alkalom, hanem aktivitásba lendítő égi erő legyen. „A Szentháromság tana kezekedik arról, hogy a kereszténység tartalma az igaz Isten és az örök élet.”

Magvető.

Generális vizitáció a nagybányai egyházmegyében

Főtiszteletű püspök úr programja az, hogy első helyen a felszabadult egyházmegyéket látogatja meg. A beregi és máramaros-ugocsi egyházmegyék után most a nagybányai egyházmegyére került a sor, melynek meglátogatása rendjén a Nagybányán és Felsőbányán megejtett látogatásokról már Lapunk legközelebbi számában hírt adtunk.

Püspök úr Felsőbányáról áldozócsütörtökre visszatért Debrecenbe és a Nagytemplomban elvégezte

a szokásos konfirmációt, június hó 3-án. Június 4-én újra visszatért a nagybányai egyházmegye területére, s még aznap délután megkezdette ott a generális vizitációt. Ez alkalommal útitársai voltak: Uray Sándor legidősebb egyházkerületi tanácsbíró, kit a gyengélkedő egyházkerületi főjegyző helyettesítésére kért fel a püspök úr; — továbbá Tamás Ferenc missziói lelkész.

A generális vizitáció kialakult rendje ez alkalommal is a következő volt. Az ünnepélyes fogadtatás után, harangszóra a gyülekezet templomba vonult, ahol a püspök úr minden egyes alkalommal maga prédikált. Előre bekérte a gyülekezetek adatait, helyzetrajzát s története fontosabb eseményeinek rövid foglalátát — s mindezek gondos tanulmányozása alapján, szólott egészen aktuálisan a hívők seregéhez. Frappánsan felhasználta a mult idők nagy tanulságait. Leckét adott a jelennek, s irányt szabott a jövő számára. A püspök igehirdetése szemmeláthatólag megragadta s emelte a gyülekezetek lelkét.

A templomi istentisztelet után, rendszerint ott a templomban, a gyülekezet kebelében működő belmissziói alakulatok tettek jelentést a püspöknek eddig kifejtett munkásságukról s célkitűzéseikről. A püspöknek mindenik csoporthoz volt egy-egy biztató és lelkesítő szava.

A jelentéstételek után az ifjúság (vasárnapi iskolások, KIE- és leánykörti tagok), továbbá a bibliakör tagjai, bent maradtak a templomban, azzal a meghívással, hogy az érdeklődők is résztvehetnek a továbbiakban. Az eredmény az volt, hogy rendszerint az egész gyülekezet helyén maradt, s az Úrasztalától Tamás Ferenc missziói lelkész intézett hozzájuk beszédet, mely végül közvetlen beszélgetéssé változott, amikor a missziói lelkész kérdéseket intézett az egyes csoportokhoz, s azok részben megfeleltek, részben újabb kérdéseket vetettek fel. Az eredmény minden egyes esetben a lelkek szent — nagy vágyakozásának meghatározó megnyilatkozása, a missziói munka újabb lehetőségeinek és áldásainak feltárása, eljövendő konferenciák, csendes napok megbeszélése volt.

Míg a templomban a missziói munka folyt, püspök úr párhuzamosan résztvett a hivatalvizsgálatban, mely kiterjedett az adminisztráció minden ágára; anyakönyvek, jegyzőkönyvek és számadások felülvizsgálására.

A generális vizitáció befejező része: presbiteri gyűlés volt, melyen az egyházkerületi főjegyző helyettese beszámolt a hivatalvizsgálat eredményéről; majd útbaigazításokat és utasításokat adott az egyházkormányzás elveire és gyakorlati teendőire vonatkozólag. Utána a missziói lelkész is felszólalt és beszámolt tapasztalatairól; megjelölte az esetleges hiányokat és meghatározta a legsürgősebb teendőket. A presbiteri gyűlés a püspök zárószavaival végződött, ki a vizitáció eredményeit jegyzőkönyvbe vétette.

Június 4-én, az első nap délutánján két gyülekezetet látogatott meg a vizitáció: Kakszentmártont és Szatmárudvarit; első helyen örömet jelentett, hogy a gyülekezetből kivált baptisták visszatértek; az utóbbi gyülekezet lelképásztora az orosz fronton teljesít tábort lelkészi szolgálatot. Szatmárudvariban feljegyzést találtunk arról, hogy 1825 július 13-án a gyülekezetet meglátogatta Budai Ézsaiás tiszántúli püspök.

Június 5-én délelőtt Szatmárhegyen, a hatalmas

nagy és szép templom előtt szokatlan dolog történt. Az összesereglett gyülekezet a XC. zsoldár mélyzengésű melódiájával köszöntötte az érkező püspököt. Eleven egyházi élet tárult itt élénkbe. Az egyháznak gyülekezeti rádiója van, melyet a lekipásztor elvisz egyes családokhoz, s ott az arra alkalmas műsor-számokat megszólaltatja. Itt találkoztunk visszatérő elrománosodott görögkatholikusokkal; az egyik család 12 éves fiacskáját a püspök az istentisztelet végén megkeresztelte. A fiúcska románul mondotta el a püspök után az apostoli hitformát. Neve: Argyelán Jób, Felsőhomoródról. — Szatmárhegyre jöttek át az erdői szórványgyülekezet tagjai. Az egykori híres — nevezetes erdői zsinat helyén, ma túlnyomó sváb, r. kath. lakosság él.

Amacon a konfirmálók „subscribálnak“, azaz sajátkezűleg aláírják a konfirmációi anyakönyvet, s ezzel pecsételik meg a református valláshoz és egyházhoz hűségüküket. Bár Amacon vegyesvallású lakosság él: kárunkra soha egyetlenegy reverzális sem köttetett. Amacon még divatban van a karácsonyesti kántálás, melynek bevételét az egyház részére szentelik. Szokásban van a házi istentiszteletek tartása is, sok áldással.

Amac után, Pettyénbe menet, jún. 5-én este a püspök kíséretével megállott a pálfalvai új kis templom előtt, melyet vitéz Huszár András tábori főesperes, Pálfalva szülötte fáradozatlan buzgósága hozott létre. A templomban a püspök és gyülekezet kedves, szép esti énekeket énekelt, majd a püspök áldást mondott.

Június 6-án, vasárnap korareggel Pettyénben tartott a püspök rövid vizitációt; utána a szomszédos Ombodon prédikált, ahová a pettyéni hívek is átjöttek. Ombod tiszta magyar református község, hol a lakosság 100 év alatt 140 százalékkal gyarapodott. Szekta, kitérés, reverzális: ismeretlen fogalmak. Innen a vizitáció és a presbitérium szeretettel üdvözölte a község nagynevű szülöttjét, Dr. Soltész Elemér tábori püspököt, kinek két gyermekkori tanultársa: Borgyos Ferenc és N. Székely András, tagjai a presbitériumnak. — Ugyanaznap délután Szamoskóród következett, szép hófehér templomával és eleven énekkarával. Idetartozik Dobrácsapáti, egykor szintiszta magyar református község; ma már a román többség között, törpe kisebbségben, csupán néhány református család él.

Június 7-én Kiskoleson egy 1629-ből származó csodaszép antik kelyhet láttunk, a délszláv Briber Melith-család ajándékát. A lekipásztor, nagy kitartással, kettőzött szorgalommal, egész iskolai éven át maga vezette az egyház iskoláját, tanítóhiány miatt. Ezért a vizitáció teljes elismerését nyilvánította. — Aznap délután Hiripen voltunk, hol az ifjú lekipásztor igen sok irányú munkát végez, egész az elfáradásig, amiért a püspök komoly pihenésre intette.

Szamoskrassón meglátszik, hogy nagynevű lekipásztorai voltak: Gergely Károly, a tankönyvíró, Dr. Ferenczy Gyula, később debreceni theol. professzor, Oláh Sándor jelenleg nagybányai lekipásztor és az egyházmegye esperese. Az egyházi élet szépen virágzik; a lekipásztor mellett hitvese is áldott egyházépítő munkát végez. — Június 8-án délben rövid látogatást tett a püspök a nagykolcsi gyülekezetnél. Itteni földbirtokos az egyházmegye gondnoka,

Böszörményi Emil, ki meleg szeretettel látta vendégül ősi kúriáján a püspököt és kísérő társait. — Még aznap délután, a Szamoson átkelve, Patóházát látogatta meg a vizitáció, ahol, sajnos, a lekipásztor nem kapcsolódhatott be a vizitációba; el kell távoznia örhelyéről. A templom igen szépen rendbehozott. Nagy kára még az egyháznak az, hogy a lekipásztori javadalmi földből a Szamos elvitt 6 holdnyi területet.

Június 9-én délelőtt a józsefházi kicsiny gyülekezet került sorra. Egy régebbi presbiter- és gondnokválasztás miatt a gyülekezet békéje felborult; ennek igen káros következménye van a hitéletre; missziói munka nincsen. — Aznap délután Aranyosmegyes következett. A csekély lélekszámú gyülekezet szépen virágzik. Ifjú pásztora van, ki az idetartozó görbedi leányegyház mellett, most Patóházára is beszolgal.

Június 10-én: Apa, ősi templomtornyával fogadott. Már 1848-ból vannak itt feljegyzések vasárnapi tanításra járó leányokról; 1849-ből Urvacsorához készülő gyermekekről. Nagyon értékes énekkara van a gyülekezetnek; a missziói munka szépen virágzik. Egyházi iskola nincsen, 1895-ben szűnt meg; most fáradoznak annak visszaállításán. Sajnos, a születések száma igen csekély (3 és fél ezrelék). Esküvő 1942-ben nem volt. — Ugyanaznap délután Szinerváraljára érkeztünk; Patóházához hasonlóan, itt is pásztor nélkül találtuk a nyájat... Püspökünk prédikációjában megemlékezett Szinerváralja nagy szülöttéről: Erdősi (Sylvester) Jánosról, kinek emlékszólopa ott áll a templom előtt. A szinerváraljai templomot 1825-ben szentelte fel Budai Ézsaiás püspök. A jelenlegi egytanerő mellé, a második tanerős iskolát most szervezi az élniakaró s életképes — bár sok kemény próbán keresztülment gyülekezet.

Utolsó állomásunk ez alkalommal, június 11-én délelőtt Misztótfalu volt. Nagy történelmi emlék fűződik e helyhez is: kiváló szülötte, Misztótfalusi Kis Miklós révén, ki a biblianyomtatás nagy mestere volt, s a magyar névnek idegen országokban is becsületet szerzett. A most ott élő gyülekezet szomorú és bágyadt. Isten Lelkének kiáradását kérjük reá...

Misztótfaluból a püspök és munkatársai visszautaztak Debrecenbe. Ezzel a nagybányai egyházmegye meglátogatásának első fele véget ért. Június 16-án folytatja püspök atyánk a körutat. Meglátogatásra következnek: június 16-án délután Nagypalád; június 17-én: Szarazberek, Kispeleske és Lázári; június 18-án: Sándorhomok és Mikola; június 19-én: Batiz és Egri; június 20-án: Adorján és Sárközújlak; június 21-én: Avasújfalú és Kőszegremete; június 22-én: Avasfelsőfalú és Vámfalu.

Beszámolónk nem volna teljes, ha meg nem emlékeznénk az egyházmegye hű őrállóiról, espereséről és gondnokáról. Az esperes eleitől végig elkísérte körútjában a püspököt. Ugyanő készítette elő nagy gondnal, körültekintéssel és meleg szívvél az egész körutat. A püspököt minden tekintetben tájékoztatta, amire elmaradhatatlanul nagy szükség volt. Hű elnöktársa az egyházmegyei gondnok, ki magas kora ellenére is fiatalos kedvvel, mindenre kiterjedő élénk figyelemmel és meleg érdeklődéssel kísérte a vizitáció lefolyását s a körút javarészen jelen volt. Mindkettőjüket illesse elismerés és köszönet.

Uray Sándor.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

Presbiteri konferencia Vásárosnaményban. A beregi református egyházmegyébe kebeleztetett Vásárosnamény egyházközségben nagy és a lelkekben mély nyomokat hagyott nap volt május 30-a. Ezen a napon gyűltek itt össze presbiteri konferenciára a vásárosnaményi lelkészi körhöz tartozó Csaroda, Tákos, Tiszaadony, Tiszavid, Tiszaszalka, Ugornya, Gergelyi, Vásárosnamény és Jánd egyházközségek presbiteri. Az egybegyűlt seregnak Balla Árpád budapesti missziói lelkész hirdette az Igét, rámutatva az életüket feláldozott hősekről való emlékezés kapcsán arra a nagy igazságra, hogy a hősi halált csak akkor volt érdemes elszünetelni, ha nyomában hősi élet fakad. Ilyen élet élésére hívta fel megrázó erővel a hallgatóságot. 10 órakor a hősök emlékoszlopánál tartott hazafias ünnepélyen testületileg vett részt a zárt rendben felsorakozott presbitersereg, melynek nevében Bary Gyula esperes helyezte el a kegyeletes megemlékezés fehér virágosokrát. Kelemen Gyula vásárosnaményi lelkész a megjelenteket üdvözölte. Utána Bary Gyula esperes vette át a szót és egy hosszú munkás élet tapasztalataiból leszűrt igazságoknak szíveibe írásával gazdagította a nap lelki élményeit. Majd mint a konferencia vezetője, felhívta Balla Árpád testvératyafit előadásának megtartására. Ő már templomi igehirdetésével felkeltette az érdeklődést, így aztán kettőzött figyelemmel hallgatták előadását, melyben rámutatott arra, hogy ki és mi a presbiter, milyennek nem szabad lenni a presbiternek és milyennek kell lenni a holnap presbiterének, mint a gyülekezet vezérkara tagjának példaadó magatartás, odaadó munkásság és áldozatkészség, állandó ébreség, egymás terhére hordozás, hit- és erkölcsiesség tekintetében, bent a családjában és kint a gyülekezetben, általában Isten országa építésének minden területén. Az életből vett találó képekkel illusztrált előadás elérte célját.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

A gyulai református középiskolások Soli Deo Gloria Kollégiuma június 3-án, áldozócsütörtökön ünnepélyesen zárta ezévi munkáját. A beszámoló szerint kilenc csoportban 134 kollégista hajolt rendszeresen hetenként a Biblia fölé. Az alsós bibliaköröket felsős diákok vezették. Márciusban 67 új tagot avatott Szabó Dániel SDG-lelkész. Konferenciákon mindig nagy számban vettek részt, nyári táborokba is sokan készülnek. A gyülekezeti munkába is bekapcsolódtak, vallásos ünnepélyeken szolgáltak. Ifjúsági perselyekbe az év folyamán több mint 30 P gyűlt össze. A szeretetmunkát három szegény család gondozásával gyakorolták. Az utolsó iskolai évüket végző diákok meghatottan búcsúztak vezetőjüktől, Nagy Sándor v. o. lelkésztől.

NAGYKÁROLYI EGYHÁZMEGYE.

A bécsi döntés folytán visszakerült *érendrédi* református gyülekezet értékes úrvacsorakelyhet és kenyértányért kapott ajándékba. Falussy Miklós, az Országos Bethlen Gábor Szövetség tagja, huszonekét év előtt menekülni kényszerült Érendrédről, ősei földjéről. Birtokát az oláhok természetesen kisajátították, s csak a bécsi döntés után kaphatta részben vissza. S most a Gondviselés iránti hálából egy XVI. századbéli aranyozott úrvacsorai kehellyel és úrvacsorai tányérral ajándékozta meg az egyházat. A kelyhet és a tányért a nagyságos fejedelem, Bethlen Gábor emlékeztetének áldozva küldötte el a nemesszívű adakozó. Az úrvacsorai kehely értékes ötvösmunka, amelyet a pünkösdi ünnepek alkalmával vett át használatba a gyülekezet. Falussy Miklós nemes cselekedete szolgáljon példaadásul minden igaz magyar református egyháztag számára.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A szatmári főgimnázium jelenti: Református Főgimnáziumunk Sportköre és Énekkara iskolai évzáró ünnepélyt rendeztek közösen, június hó 2-án délután az intézet udvarán, amelyen nagyszámú érdeklődő közönség vett részt. Úgy a növendékek által bemutatott újszerű torna-gyakorlatok, mint az énekkar által előadott népdalkanonok, katonanóták, finn himnusz és székely dalok egyaránt azt

mutatták, hogy úgy a torna, mint az énektanítás szép eredménnyel folyt az elmúlt iskolai évben intézetünkben, ami elsősorban a szaktanároknak: Poresalmi Lajos testnevelési és Nagy Ferenc énektanárnak az érdeme. A záróünnepély végén Boros Jenő igazgatótanácsi elnök mondott köszönetet a felmutatott szép eredményért, míg Ligeti Imre igazgató pedig a megjutalmazottaknak osztotta ki a díszokleveleket és érmeiket.

HALOTTAINK

DR. VASS VINCE

A kecskeméti gyülekezet hűséges pásztora, f. évi június hó 4-én jobblétre szenderült. Elhunytát egész egyházegyetemünk gyászolja. Őt talentumos szolgálta, ki a reábizott kincsekkel mindnyájunknak szolgált. Elköltözése emberi számítás szerint korán érkezett. Mindössze 54 éves volt. És mégis érett gabonája volt Isten nagy szántóföldjének. Az utóbbi években, testben-lelkekben nagyon sokat szenvedett. Tragikus körülmények között elvesztette egyetlen fiát. Most egy feléve meghomályosodtak szemei, meggyengült a hallása. De minden keresztet alázatos türelemmel felvett. Dr. Vass Vince elsősorban tudós volt. Minden iskoláját Pápán végezte, majd évekig a genfi egyetemén tanult. Hazatérve előbb püspöki titkár, majd teológiai tanár és igazgató lett Pápán. Innen Ényingre távozott lelkipásztornak; 1932 óta pedig mint kecskeméti lelkipásztor szolgált. Nagyon sok tudományos munkája maradt fenn. Mint igehirdető és előadó, mondhatni az egész országot bejárta. Több-ször prédikált és előadott Debrecenben is. Az egész magyar református egyház, egyik legértékesebb munkáját gyászoljuk benne. Megsiratjuk szívünk teljességéből. De lelki szemekkel látjuk élő hitét, melyről oly sokszor bizonyosságot tett s amely most oda-fent megkoronáztatik. — Emléke legyen áldott. A. B. F. R. A.

KRÓNIKA

A 75 ÉVES KORMÁNYZÓ.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója, június hó 18-án töltötte be hetvenötödik életévét. Mindnyájunk ünnepe ez a nap, melyen a „legelső magyar ember” bizonyára megérzi, hogy a nemzet szíve felé dobog. Az Ő puritán, kálvinista életfelfogásából következik — de meg a mostani nehéz idők is úgy hozzák magukkal —, hogy ne történjék semmi feltűnőbb és külsőséges ünneplés. A lelkek mélyén annál tisztább hangok esendülnek meg, amelyek ma közös imádsággá olvadnak össze, hogy áldást könyörögjenek az államfő drága életére.

Nagy ember Ő, kinek pályajutásából nyilván sugárzik az az igazság, hogy Isten különös kegyelme állította legmagasabb órhelyére: egy árva, elhanyagolt ország élére. Az egykori debreceni kisdíák sasszemekkel tekint mindig csak előre és fölfelé s útjában Isten kezét sohasem bocsátja el. Nagy ember Ő az Isten

félelemben és a szolgálásban egyformán. Nagy az alkotásokban, nagy az országgyarapítás történelmi tényeiben. És nagy a szenvedésben és kereszthordozásban is... Igen, ezt a nehéz iskolát is el kellett végeznie és a mi nagy Urunk megacélozódva került ki a rettenetes próbáltatás kohójából.

Nem esoda, ha ez a gondviselészerű pályafutás, tisztes kiindulópontjaért, hősiességéért, országgyarapító nagy alkotásaiért és fájdalmas tűzkeresztiségéért: egészen közel jutott szívünkhöz. Viléz Nagybányai Horthy Miklós neve bele van írva mindnyájunk szívébe. Iránta érzett hódolatunk nem konvencionális. Sugárzó örömmel tekintünk fel reá s a legteltesebb megnyugvással látjuk kezében az ország kormánykerekeit. Bizunk benne, hogy a gondviselő Isten még nagyon sokáig megtartja Őt nekünk. Bizunk benne, hogy életét megkoronázza azaz a diadallal, hogy elérheti élete nagy célját: a történelmi határok helyreállítását és a béke napjának a legkisebb felhőfoslány nélküli jelragyogását.

Meg vagyunk győződve, hogy e nagy napon Kormányzónk is ezért johászodik s vele együtt johászodik hálás és hűséges magyar nemzete.

„Fény nevére, áldás életére.”

U. S.

Erdősi (Sylvester) János emlékoszlopa ott áll a színeváraljai ősi szép református templom előtt. A komoly méltóságteljes fekete márványköszlop felirata a következő:

Erdősi János
Joannes Sylvester Pannonius
de Zynnyváralja
1503—1558.

a tudós humanista,
az első magyar nyelvtan
szerzője,
az új testamentum magyar
fordítója,
a klasszikus versforma
meghonosítója
a magyar népköltészet első
mértatója,
Színeváralja szülőtte
emlékének megörökítésére
Magyarország ezer éves
fennállása alkalmából
emelték
Szülőföldének lakói
az 1903 ik évben.

„Próféták által szölt
nekünk régen az Isten”

Szaboleska Mihályról, a néhai erdélyi felfalusi, majd temesvári lelképásztorról, a nemzet szívéhez forrt költőpapról közvetített a rádió minap Budapestről egy emlékünepélyi előadásorozatot. Le'ki örömmel hallgattuk, kik az emlékezetben halhatatlan nagy magyar költő művein annyit gyönyörködtünk, s annyiszor megfüröszöltük lelkünket az ő szintiszta forrásvízként esörgedező verses sorainak üdítő harmatában. Ma is megrezegnek lelkünk húrjai, ha arra a megható költeményére gondolunk, mely az anyja részére a városba orvosságért tipegő, s az úton a hóviharban megfagyott kis Demeter Rózsikáról szól. Vagy ha halljuk a „Tele van a város akáclavírrággal” csodaszép alkotását, melyet Fráter Lóránt zenésített meg. Vagy ha a párizsi fogadóban fogant, édesbús, szívekbe markoló sorait idézzük: Tudja a jó Mindenható, Mi van azon sírni való. Hogy a ménes ott deléltet Valahol egy csárda mellett.. De lehetne hosszú cikkben folytatni a Szaboleska Mihály utólréhetetlenül egyéni, de mégis nemzeti közkinccsel képező költészetének méltatását, akkor sem érünk végére. — Mindig új és új szín, illat, napsugár és termékenyítő áldás lakad a gondolatoknak gazdag tárházát feltáró, örökszép verssorokból. (T. D. H.)

Pünkösöd vagy pünköszt? A Biblia következetesen mindig pünkösödöt ír. Az Énekeskönyvünk következetesen

mindig pünkösztöt ír. Mi Lapunk mult heti és mostani számában a pünkösöd szót használjuk; de ez nem göntő. Órállóinknak kellene dönteni afelől, hogy egységesen melyik forma használtassék. Szerintünk a bibliai szöveg első helyen a mértékadó. Az új Énekeskönyv szóhasználata bizonyára helytálló lesz.

Fejérváry Zoltán és Szintai István tart. táb. lelkészeknek a Kormányzó úr Ófőméltósága a Don melletti harcokban tanúsított ellenség előtti vitéz magatartásukért a „Signum Laudis”-t adományozta a hadiszalagon.

Lapunk mult heti pünkösödünnepi számát, minthogy a felelős szerkesztő püspök úrral a nagybányai egyházmegye generális vizitációján távol volt Debrecentől: Szabó Gábor lelkész, püspöki irodatiszt volt szíves összeállítani. Így került a Lapba (pláne a Krónika rovatban első helyre) egy kitüntetésről szóló híradás, melynek írója a szerkesztő helyettese s a szerkesztő tudtán kívül került az a Lapba.

A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a Szózatot a szözerinti szöveggel kell énekelni. Vörösmarty eredeti szövegét némelyek úgy változtatták meg, hogy ezzel nemzeti hitvallásunk értelmét eltorzították. Pl. az első versszak utolsó sorát így fordították el: „Itt élmed és meghalnod kell.” Vörösmarty nem így írta, s mi sem ezt valljuk.

A debreceni Kollégium új széniora. A theologus gyülekezet Pokol Béla absolvált theologust választotta meg széniorrá és gyülekezeti lelkészévé az 1943—44. tanévre. Szívesen üdvözöljük, s munkásságára Isten áldását kérjük.

Vissza a zoltárokhöz! E cím alatt olvastunk érdekes és értékes cikket a Zeneközöny legutóbbi számában. Hodossy Béla tollából. Közöljük belőle az alábbi jelentős részletet: „Jogosnak tartom a jelszót: „Vissza a zoltárokhöz!” mert egysesek s utánuk és hatásuk alatt némely körök egyházi lapjaikban, s másutt is oly súlyos minősítéssel és annyira leszólták énekeskönyvünket, s benne a zoltárokat, hogy nem lehet csodálni, ha már tömegesen is akadnak, kiknek szájából kifordult a zoltárénekek, s voltak, kik már a templomot is kerültek ebből kifolyólag... Szíves-örömet sorakozom azok közé is, kik az új énekeskönyvbe mind a 150 zoltár fölvetelét kívánják, de csak úgy, ahogy azt az egyetemes konventi énekiügyi bizottság theologiai albizottságának nevében és megbízásából Dr. Révész Imre püspök úr által a mult nyáron kiadott Nyilatkozat értelmezi.”

A Debreceni Kollégium Történetének első köteteként megjelent: „A Kollégium Tagozatai.” (A gimnázium, a polgári iskola, a tanítóképző-, a lelkészképző- és a tanárképzőintézet.) Írták: D. Dr. Nagy Sándor, Török Tibor, dr. Erdős Károly, Dr. Bessenyei Lajos. — A tiszántúli református egyházkerület kiadása.

A debreceni református Kollégium 1943. évi június hó 4-én, pénteken délelőtt 8 órakor a Nagytemplomban tartotta meg tanévzáró istentiszteletét, melyen Igét hirdetett és imádkozott Bagdy Dániel polgári iskolai vallásoktató-lelkész. A Kántus önálló énekszámával szerepelt.

A debreceni református Dóczy-Leánynevelőintézet 1943. évi június hó 6-án, vasárnap délelőtt 1/2 12 órakor a Nagytemplomban tartotta tanévzáró istentiszteletét, melyen Igét hirdetett és imádkozott Biky Gábor polgári leányiskolai vallásosnár.

Vitéz Horthy István emlékezete a diósgyőri gyülekezetben. Ismeretes, hogy hősi halált halt kormányzóhelyettesünk több mint öt évig volt a diósgyőri gyülekezet főgondnoka. A diósgyőri presbitérium most több intézkedéssel örökölte meg Horthy István főgondnoki működését. Egy úrvacsorai kelyhet és két úrasztali ezüstdányért készítettett, melyekre rávésette a Horthy-család címerét. Elhatározta a presbitérium, hogy a Diósgyőr-vasgyári templomban márványtáblán örökíti meg Horthy István eskütételének napját. Hadiárvaségélyezésre alapítványt tett a presbitérium, valamint az Országos Református Szeretetszövetség-nél egy hadiárva nevelésére vállalkozott.

A keresztyén egységről ír emelkedett hangon Varga Imre balassagyarmati lelképásztor „Olajág” című gyülekezeti lapjában. A cikk befejező sorait ideiktatjuk: *Van egy hely, ahol lehet egység: Krisztus! A „megbánás helye” Zsidók 12: 17. Krisztusnak a keresztyén értünk meghasadt szíve. Ott lehet találkozniok és jelerősödniok a keresztyéneknek, az együttles bizonyágtételre, míhelyt őket Krisztus hívja. Nem a levegőből beszéltem, amikor azt mondtam, hogy ez lehetséges. Életem legdrágább élményeit köszönöm annak, hogy más keresztyén jelekezetű testvéreimmel nemesak tudományos, hanem igazi krisztusi közösséget is tudtam ápolni kora ifjú-ságomtól kezdve mind mostanáig és bizonyágot tehetek róla,*

hogy láttam a múltban, látom ma is, látom a saját tágabb családomban és látom olyan keresztények életében, akikkel mindenkor föltétlenül mintaképpül állítok magam elé, olyan vegyesházasságoknak lehetőségét, ahol a vegyesházasság nem bontotta szét, hanem még mélyebben összeforrasztotta Krisztussal és Krisztusban a lelkeket, mert egymás és Krisztus mélyebb szeretetére tanította meg a más akolba, de egy nyájba tartozó jeleket. Keresztényen egység hol vagy? Ne keressük délibáiban. Keressük ott, ahol van. A nyáj egységében, egyetlen Pásztor körül és a Pásztor egységében, az egyetlen nyáj közepette!

György Elemér püspök pápai lelkészé meghívását egyhangúlag kimondotta a pápai gyülekezet presbitériuma június 1-én tartott nagylátogatottságú gyűlésében. Az egyhangú meghívás megtörténtét magában foglaló határozatot népes küldöttség vitte át Győrbe június 4-én Olé Sándor lelképásztor és Dr. Cseh-Szombathy László főgondnok vezetésével. A püspöki lakásban Dr. Cseh-Szombathy László főgondnok tolmácsolta a pápai presbitérium meghívását. A püspök emelkedett hangú beszédben válaszolva jelentette ki, hogy a pápaik meghívását elfogadja.

Meghívó. Az Országos Református Tanító-Egyesület 1943. évi július hó 6-án délután fél 3 órakor, Budapesten, a Ferenc József Tanítók Háza dísztermében (Szentkirályi-utca 47) közgyűlést tart, melyre az ORTE tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

A Református Ápolótestvérek Szeretetszövetsége (az Országos Református Szeretetszövetség alosztálya) 1943. október 1-ét kezdődőleg több ápolótestvér-jelöltet képezett ki. Pályázhatnak olyan intelligens, hívőlelkű, egészséges, legalább négy középiskolával rendelkező úriasszonyok, akik az ápolótestvéri pályát nem kenyérkeresetnek, de hivatásnak is tartják s akik végzettségük után legalább három évig a Szeretetszövetség testvérei lesznek. Végzettségük után a testvérek egész életre szóló hivatást és megélhetést nyernek, akiknek elhelyezéséről a Református Ápolótestvérek Szeretetszövetsége gondoskodik s akiknek öregségük, vagy rokkantságuk esetén holtig tartó otthont és ellátást nyújt az Országos Református Szeretetszövetség. A tanfolyam kétéves, amely után a jelöltek I. o. ápolónői oklevelet kapnak. A jelöltek internátusban laknak, ételmezésüket munkájuk ellenében kapják, míg lakás, fűtés, világítás, mosás, OTI-tagdíj, tandíj fejében havonta 25 P-t fizetnek. A felvételi kérvényhez — amelyet a RÁSZ Intézőbizottságához kell címezni s dr. Balázs László igazgató-lelkész (Budapest, VIII., Práter-u. 63. sz. IV. 45) címére kell küldeni — mellékelendő a) születési bizonyítvány, b) iskolai bizonyítvány, c) lelkési ajánlólevél, d) sajátkezü önéletrajz, e) kiskorúaknál szülői (vagy gyámi) beleegyezés és kötelezettség vállalás a díjfizetésére. Néhány testvér-jelölt, elsősorban árva papleány vagy tanítóleány részére ingyenes és kedvezményes helyet is tud a Református Ápolótestvérek Szeretetszövetsége biztosítani. A jelöltek kb. egy hónapig próbaszolgálatot végeznek augusztus hó végéig. Pályázati határidő június 20. A lelképásztor urakat ezen pályázatot hirdessék meg. Minden felvilágosítást szívesen megad dr. Balázs László lelkész, vagy a Szeretetszövetség (Budapest, XIV., Stefánia-út 29a).

„Református Theologia” mutatványívét kaptuk, mely a budapesti református theológiai akadémia baráti szövegének folyóirata lesz. Főszerkesztője Dr. Ravasz László, felelős szerkesztője Dr. Csekey Sándor. A mutatványív tartalomjegyzékéből komoly irodalmi értékre lehet következtetni.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2540—1943. szám. TÁRGY: Mezőgazdasági népiskolák benépesítésének biztosítása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnökök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 123.926—1943. VI. 2. szám alatt a mezőgazdasági népiskolák benépesítésének biztosítása tárgyában kiadott rendelettel az egyházi főhatóságom alá tartozó népiskolák-

kal megfelelő intézkedés végett szöszzerinti másolatban közlöm.

A rendeletben foglaltakkal kapcsolatban utasítom a főhatóságom alá tartozó népiskolák helyi hatóságát, hogy egyrészt a népiskola felső tagozatában beállott túlszűfoltosság megszüntetése, a tanterem és a tanerőhiány enyhítése, másrészt a mezőgazdasági népiskola benépesítésének biztosítása érdekében a jövő 1943—44. iskolai évtől kezdve, ott ahol mezőgazdasági népiskola működik, lehetőleg mellőzze a VII. és VIII. osztályok megnyitását.

Debrecen, 1943. június 11.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Másolat.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

123.926—1943. VI. 2. sz. Mezőgazdasági népiskolák benépesítésének biztosítása.

Valamennyi tankerületi kir. főigazgatónak!

Az iskolázási kötelezettségről és a nyolcosztályos népiskoláról szóló 1940. évi XX. tc. értelmében, az 1941—42. iskolai évtől kezdve az összes mezőgazdasági népiskolák áttértek a mindennapos tanításra. A mezőgazdasági népiskolákba ettől az időtől kezdve csak a népiskola VI. osztályát végzett tanulók vehetők fel.

A jól bevált mezőgazdasági népiskolákat továbbra is fenntartani, működésüket biztosítani óhajtom. Ennek érdekében már hivatali elődöm a 83.063—1941. V. 2. számú rendeletében úgy rendelkezett, hogy mindazokban a községekben, ahol mezőgazdasági népiskola működik, a népiskola VII. osztálya csak az esetben nyitható meg, ha a mezőgazdasági népiskola egy osztálya nem lenne képes befogadni a VI. osztályt végzett gyermekeket. Az egyházi hatóságok alá tartozó népiskolákra vonatkozó hasonló intézkedés megtételére kérte fel hivatali elődöm az egyházi főhatóságokat is.

E rendeletem ellenére a hozzám beérkezett jelentésekből megállapítottam, hogy a mezőgazdasági népiskola mellett egyes községekben és városokban megnyitották a népiskola VII. és VIII. osztályát. Ezzel elnéptelenedteték a mezőgazdasági népiskolát és további fenntartását is veszélyeztették.

Kiküldöttem helyszíni vizsgálatai megállapították, hogy a népiskolák VII. és VIII. osztályai a több helyen előzetes hozzájárulásom nélkül az itteni részről kiadott rendeletek (utasítások) teljes figyelmen kívül hagyásával kezdték meg működésüket. Egyes tanítók, igazgatók mindenképpen teljessé óhajták tenni a népiskolát, egymással versengenek e téren és ragaszkodnak a VII. és VIII. osztály felállításához. Ez a törekvés több esetben személyi természetű is, amennyiben különösen a nagyobb községekben, városokban új tanítói állások szervezése, új tantermek építése, újabb államsegélyek kieszközölése indokából történt. Egyik-másik helyen hiúsági kérdés is játszik közre, amennyiben egyik népiskola sem akar elmaradni a másiktól.

Teljesen átérezem és méltányolom az iskolafenntartók törekvését. Azonban államháztartási és nemzeti érdekből nem engedhető meg, hogy emiatt a jól működő hivatásuk magaslátán álló mezőgazdasági népiskolák elsorvadjanak. A mezőgazdasági népiskolák a népiskola VII. és VIII. osztályának feladatát töltik be. Az oktatás és nevelés kárára van ugyanis, ha azokban a községekben, ahol nagy anyagi áldozatokkal megszervezték és jól felszerelt mezőgazdasági népiskolák vannak, a tanulók a népiskolában összevonott osztályokban a tanterem- és tanerőhiány miatt, túlszűfoltan nyernek oktatást és gyakorlóterület, valamint megfelelő képesítésű tanerők hiányában csupán elméleti nevelést kapnak.

E végből az 1940. évi XX. tc. értelmében nyomatékosan felhívom Méltóságod figyelmét a hivatali elődöm részéről 83.062—1941. V. 2. szám alatt kiadott rendelet pontos végrehajtására.

Az olyan kérelem elbírálása tekintetében, hogy a falusi népiskola a városi tanításterv, a városi iskola pedig esetleg a falusi tanításterv szerint taníthatson, az 1940. évi XX. tc. végrehajtása tárgyában a 26.000—1941. V. K. M. számú rendelettel kiadott Népiskolai Utasítás 3. §-ának 5. bekezdése az irányadó.

Amennyiben egyes községekben megokolt lenne a városi tanításterv szerinti tanítás engedélyezése, ebben az esetben

az iskolai helyi hatóság (iskolaszék, gondnokság) meghallgatása után Méltóságod a kir. tanfelügyelő útján a községben, városban pontosan vonja meg az egyes iskolák benépesítési körzeteit. Az egyik körzetből a tanulók a másik körzetben lévő iskolába csak a szülők foglalkozására vagy egyéb fontos okokra való hivatkozással iratkozhatnak be a helyi hatóság (iskolaszék, gondnokság) javaslatára a kir. tanfelügyelő engedélyével.

Figyelmeztesse Méltóságod a kir. tanfelügyelőket, hogy rendeleteimet a legnagyobb gondnal és pontossággal hajtsák végre.

Budapest, 1943. évi május hó 29-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Kósa Kálmán sk.,
miniszteri osztályfőnök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2541—1943. szám. TÁRGY: Nemállami népiskolai tanítók hivatali eskütele.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 210.408—1942. VI/5. ü. o. szám alatt a következőket közli velem:

„A nemállami népiskolák jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti néptanítók járandóságairól” kiadott 1907: XXVII. tc. 32. §-a kimondja, hogy „a tanító csak a hivatali eskü letétele után foglalhatja el állását”.

„Az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról” szóló 1924: IV. tc. alapján kiadott 7000—1925. M. E. sz. rendelet IV. fejezet 42. § 1. bekezdése kimondja, hogy a „fizetés első kinevezés esetén attól a naptól kezdve jár, amely napon az illető a hivatali esküt letette”.

A fenti törvény és kormányrendelet alapján az 1940. évi december hó 30-án 136.000—1940. szám alatt felhívta valamennyi kir. tanfelügyelőt, hogy a nemállami népiskolai tanítóktól a hivatali esküt még a működés megkezdése előtt vegyék ki, vagy megbízottjuk által vétessék ki.

Tudomására jutott a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak, hogy fenti számú rendeletének kiadása után is számos esetben az újonnan megválasztott helyettes tanító működését a hivatali eskü letétele előtt megkezdte.

Több tanfelügyelő azt jelentette, hogy a hitfelekezeti népiskolánál az iskolafenntartó a tanító megválasztásáról csak a választás egyházfőhatósági jóváhagyása után értesíti, s mivel a jóváhagyásig rendszerint hosszabb idő telik el, az iskolafenntartó a megválasztott tanítót az iskola szolgálatába állítja anélkül, hogy a választásról és a tanító szolgálatba való lépéséről tudomása volna, illetve legtöbbször a megválasztásról csak akkor értesül, amikor a tanító már hosszabb ideje az álláson tényleg működik.

A tanító részére a fenti törvény és kormányrendelet értelmében a fizeteskiegészítő államsegély csak a hivatali eskütétel napjától kezdve folyósítható, ezért az elmaradt államsegély kifizetéséért kénytelen a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az iskolafenntartó anyagi felelősségét megállapítani.

Utásítom az egyházi főhatóságom alatt álló népiskolák fenntartóit, hogy az újonnan megválasztott tanítót hívják fel, hogy a hivatali eskü letétele céljából még a működés megkezdése előtt a m. kir. tanfelügyelőnél vagy megbízottjánál jelentkeznek.

Debrecen, 1943 június 11.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2552—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Kerekes András csendőrtörzsőrmester, nyírbátori, Árpád út 99. sz. a. lakos kérelmére elrendelem nevezett felesége nagytatyjának: Tudgya vagy Tudja András születési és ugyanennek Kovács Eszterrel történt házasságkötése anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Tudja (Tudgya) András 1810—1840 közötti években

születhetett s körülbelül 1887-ben Aporházán vagy környékén halt el. Neje: Kovács Eszter Mátészalkán született.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő.
Debrecen, 1943 június 16.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2572—1943. szám. TÁRGY: Az „Egyháztörténet” folyóirat megrendelése a parochiális könyvtár számára.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli egyházközségek presbitériumaihoz.

Tudomásulvétel céljából szószerinti szövegben közlöm az Egyetemes Konvent 63—1943. sz. a. kelt határozatát a következőkben:

„Az Egyetemes Konvent a parochiális könyvtárbizottság javaslatára és az egyházközségi parochiális könyvtár kezeléséről szóló szabályrendelet 3. §-ára való hivatkozással engedélyezi az „Egyháztörténet”-nek, mint a lelkipásztorok önművelésére alkalmas folyóiratnak az egyházközségi parochiális könyvtárak számára való megrendelését, azonban csak az egyházközség költségvetésében az egyházközségi parochiális könyvtár gyarapításának céljára — a parochiális könyvtár évi járulékán kívül — felvett összegből.”

Debrecen, 1943 június 15.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a „Debreceni Protestáns Lap”-ban közzé kell tenni és a **Kiadóhivatal** címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postajárók 65.) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 P.

A nagyváradai Lórántffy Zsuzsanna református polgári leányiskola igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy újonnan szervezett polgári iskolai magyar-történelem-torna, és egy magyar-német-kézimunka szakos **tanári** állásra. Pályázhatnak megfelelő szakcsoportú polgári iskolai tanári oklevéllel rendelkező református tanárok. A pályázathoz mellékelendő a keresztyén származást igazoló okmányok. Javadalmas törvényszerű. Pályázati határidő 1943. évi június hó 25-e. A pályázatok az Igazgatóság címére küldve, a nagyváradai Lórántffy Zsuzsanna református polgári leányiskola igazgatótanácsának címezendők.

A hódmezővásárhelyi református egyház pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett **XX. sz. férjtanítói** állásra. Fizetés és köteleesség törvényszerű. Szükség esetén lelkész és kántor helyettesítendő. Határidő 21 nap. Cím: Református Iskolaszék, Hódmezővásárhely.

Kállósemjén református egyházközsége pályázatot hirdet 21 napi határidővel lemondás folytán megüresedett **tanítónői** állásra. Fizetés, lakbér illetményhivatal útján. Köteleesség törvényszerű.

Kokad (Bihar m.) református egyházközsége a megüresedett **II. sz. férjtanítói** állásra pályázatot hirdet. Fizetés törvényes: 10% helyi, többi államsegély. Köteleesség: a reábizott osztályok tanítása, vasárnapi iskola vezetése és belmissziói munkában segédkezés. Szükség esetén lelkész és kántor helyettesítése. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények július 21-ig adandók be a lelkészhez. Személyes bemutatkozás vasárnaponként önköltségen előnyt jelent. Állás a választás után azonnal elfoglalandó. Kérvényhez visszaküldési bélyeg mellékelendő.

A magosligeti református egyházközség 21 napi határidővel pályázatot hirdet üresedésben levő **kántortanítói** állásra. Fizetés: természetbeni lakás, mellékhelyiségekkel, 31 értékegységű helyi javadalom, a többi államsegély. Köteleesség: I—VIII. osztály tanítása, belmissziói munkákban segédkezés. Pályázati kérvények Református Iskolaszék, Magosliget, up. Tiszabecs küldendők.

Méhtelek református egyházközsége pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett **kántortanítói** állásra

21 napi határidővel. Fizetés: két szoba, konyha, előszobából álló lakás, melléképületekkel, veteményes kerttel: készpénz 250 P 70 fillér: 16 q búza természetben és 8 m² elsőrendű tűzifa: 6 magyar hold szántó, kevés kaszálóval: 8 drb. marhára legeltetési jog (à 25 P). Értékegység: 41. Kötelesség: I—VIII. vegyesosztály tanítása, énekkar és népművelés vezetése, belmissziói munkában segédkezés, úrvacsoraszta napján délután és lelkipásztor akadályoztatása esetén istentisztelet, végzése. Állás 1943 szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázati kérvények a szükséges okmányokkal és válaszbélyeggel felszerelve Református Lelkipásztori Hivatal, Méhtelek (Szatmár m.) küldendők.

Nyírgyulaj református egyházközsége 21 napi határidővel pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *II. sz. nőtanítói* állásra. Javadalom: államszegély, 10% helyi hozzájárulás, lakbér. Kérvények Lelkészi Hivatal, Nyírgyulaj címre küldendők.

Az öcsödi református keresztyén egyházközség által fenntartott X., XI., XII., XIII. sorszámú: veresházi, gödénylaposi, bábockapusztai, körösöntői iskolák lemondás és átvásztás folytán megüresedett *tanítói* állásaira pályázatot hirdetnek. Fizetés államszegellyel törvényes, lakás és kert természetben. Kötelesség: osztályon iskolák vezetése, ismételőiskolai oktatás, egyházépítő munka. Esetleges kántori szolgálat külön díjaztatik. Pályázhatnak férfi- és nőtanerők. Pályázati határidő 21 nap. *Iskolaszéki elnök.*

A püspöklelei református iskolaszék pályázatot hirdet a református népiskola *II. sz. tanítói* állására 21 napi határidővel. Javadalom: 90% állami hozzájárulás, 10% helyi javadalom. Törvényes lakáspénz. Kötelesség: díjlevél szerint. Pályázatok Református Lelkészi Hivatal, Kiszombor címre küldendők.

A püspöklelei református iskolaszék pályázatot hirdet a református népiskola *I. sz. tanítói* állására 21 napi határidővel. Javadalom 50% államszegély, 50% helyi javadalom. Lakás természetben. Kötelesség: díjlevél szerint. Pályázatok Református Lelkészi Hivatal, Kiszombor címre küldendők.

A rohodi református egyházközség 21 napi határidővel pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *II. sz. nőtanítói* állásra. Fizetés törvényszerű, 3 szobás s előszobás jó lakás, kert. Református Lelkészi Hivatal, Rohod.

Szentpéterszegi református egyházközség 21 napi határidővel pályázatot hirdet *II. sz. tanítói* állásra. Helyi javadalom: 15 értékegység (7 kat. hold föld, 495 kg búza, lakás 3 szobás). Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Négy tanerő, ötödik szervezés alatt. Autobuszjárat debrecen-nagyvárad vonalon.

Tiszakanyár református egyházközségének iskolaszéke pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *IV. sz. tanítónői* állásra. Javadalom: államszegély, fizetékiegészítés, lakbér. Kötelesség: rábízott osztály vagy osztályok vezetése, kijelölt belmissziói munka végzése. Községben kövesút, autobuszjárat, állomás 4 km-re van. Kelően felszerelt pályázat Református Egyház Iskolaszéke, Tiszakanyár, Szabolcs vm. címre küldendő. Pályázati határidő 21 nap.

Tóti református egyházközség pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *I. sz. tanítói* állásra 21 napi határidővel. Az állást nőtanerővel töltjük be. Javadalom: 2 szoba, konyha, kamra, kert. Évi 140 P fizetés az egyház pénztárából. Állami fizetékiegészítés. Kötelesség: I—II. vegyes osztályok tanítása, egyháztársadalmi munkákban segédkezés. Állás elfoglalása szeptember 1-én esedékes. Kérvények a tóti-i (Bihar vm.) Református Lelkészi Hivatalhoz küldendők.

Fiú- és leányinternátusba felvétel. A hódmezővásárhelyi református egyház nyolcosztályú fiúgimnáziuma (I., Kossuth-tér 6) és nyolcosztályú leánygimnáziumával (VI., Szt. István-tér 2) kapcsolatban, ez intézetekkel egy telken, külön fiú- és külön leányinternátust tart fenn. A teljes ellátási díj egy tanévre a fiúinternátusban 800 P, a leányinternátusban 850 P. Felvételi kérvények július 31-ig nyújthatók be. Kívánatra részletes tájékoztatót küldenek az Igazgatóságok.

TARTALOM:

Magvető: Szentháromságvasárnapra
Uray Sándor: Generális vizitáció a nagybányai egyház-
megyében
Hírek az egyházmegyékből — Halottaink — Krónika —
Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények —
Hirdetések

Vizsgai jutalomkönyvek

óriási választékban
beszerezhetők

a „*Méliusz*” könyvkereskedésből

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Árjegyzékeket kívánatra készséggel küldünk.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70, 23-71.
FOGLALKOZIK A BANK ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEÁK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. Hódmezővásárhely, IV., Feleki-u. 46. szám.

Az országos híró Szántó L.-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselyempalástot, süveget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítók. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Ellsmerő és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálók. Pontos időben, portómentesen szállítók ellsmert finom anyagokból és szép munkával. Református Iparos.

Lelkészi urak figyelmébe!!!

**RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata**
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen
szolgál, helyszínre leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalatj összegének 2-5%-át a református lelkészárvaik javára adja.
Számos ellsmere és kiténtető bizonyítvány.

Tiszalök.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN

FÉNYES
ILONA
RIMASZOMBAT